

dicere i motus sub al
 ternus sub quo e
 scilicet legiam etc
 sunt et subalter
 ni
 tex

forma erit eiusdem speci no absolute in i, speciei infima no in absolute, eiusdem
 speci infim sed sub alterna

Dubitauerit aut. Dubitauerit. An equam doceat qui motus sit unus qd num
 verit in dubium quod de unitate specifica motus dixerat. Vtrumq. ad motus eiusdem speciei
 sufficiat unitas specifica vtrorum ad quos. Pro cuius p^o negatio argumentari. An nam suffi
 ceret sequeretur motum circulare & rectum ee eiusdem speciei si uterq. fiat ab eodem puncto
 in eodem punctum per diuersas lineas. sequeretur etiam volutatione et ambulatione ee eiusde
 speciei si utraq. ab eodem loco in eundem locum fiat quod vr absurdum, soluit in q. di
 cens constitutum ee atq. certum motus locales non solum distingui specie ex parte vtriusq.
 ad quos sed etiam ex p^o medij pro quo ad rectum & circulare, seu obliquum, quare quia
 rectum & obliquum differunt spe motus ee circularis et rectus spe. distinguit.

Absolute aut is. Explicata unitate generica & specifica motus declarat quid

nam motus dicendus sit absolute unus hoc e^o centia & num^o, in quo uis igitur motu tria conuenire
 e, mobile, formam qua per motum acquiritur & temp^o in quo sit motus. Ad unitate v^o ge
 nericam & specificamue. sola unitas forma exijs tribus requiritur, tempore n, dydi
 camus vtrum motus motui coeareat an^o sint quiete interrupti ad unitatem numerica motu
 tria illa requiruntur, hoc e^o ut forma qua acquiritur sit vna num^o, item ut temp^o vnum sit
 i, nihil temp^o detur in quo motus non fiat, si n aqua acquirit duos gradus caloris, deinde
 interposita quiete duos alios acquirit no erunt si motus vnius num^o. Deniq. requi
 ritur ut subitum sit vnum no per accidens sed perse, nec commune sed singulare, sed no
 cor^o pt simul recipere diuersos num^o motus roe multorum in diuiduorum in quibus ipse in
 cluditur.

Arg. tex
 Ad unitatem specificam suffi
 cit unitas spe q^o adme
 meri cam talis spe sola
 unitas spe ex vtr^o q^o
 inferiori nil plus addit
 quam diu specifica.
 sed diu specificam e in for
 q^o unitas spe sufficit.
 et mobile ab eoz metam
 ee unum spe et n^o.
 di den unum n^o ompl^o
 n^o quos ad vtrones hiebit

Si socrates aut. Excitat sum^o q^o vtrum si socrat diuersis temp^o obmutet
 eadem alteratione specie ut si primum acquirit sanitatem deinde incidat in morbum &
 rursum sanitatem acquirit vtrum inquam ea dua sanitates sint vna num^o alteratio, an
 alia atq. alia? imprimis aut respondet id quod primo aspectu dm^o v^o debeatur, imprimis
 aut respondet responsurus postea ex propria sent^o, inquit igit^o si fieri pt. ut forma, sa
 natio postquam e corrupta iterum redeat eadem num^o. illas sanationes fere eande
 num^o alterationem: si v^o fieri non pt no fore eandem num^o alterationem, sed specie eade.

Existat aut. Aliam excitat q^o superiori similem sit ne eadem num^o sanitas
 qua quis longo temp^o affectus, an non perseveret eadem num^o. Unde bit^o n, no ee eadem qm
 ut Heraclitus, alijq. existimabant subs^o ipse in quibus accidentia insunt no perseverat
 eadem sed mutantur et fluunt perpetuo, quod si eade num^o sanitas e qua in eodem longo temp^o
 perseverat ut reuera e cur etiam no dr eadem num^o sanitas qua semel amissa fuit Extru
 acquisita?

Verum hoc interesse. Soluit ex propria sent^o priorem q^o, l^o n^o.
 quod sit

tex

tex

quod sit eadem numerus sanitas redire postquam semel amissa e' nihilominus sanationes induer
 h'j temporibus facta num' e' desinita. Nam est, ex multitudine formarum qua' acquiruntur
 licet colligere multitudinem actionum, v' ex unitate actionis unitatem forma' eo quod ad unita
 tem actionis requiritur unitas forma', ex unitate h'j forma' qua' acquiruntur, no' licet colliga
 re unitatem actionis. Et enim si in medio acquisitionis alicuius forma' eet cesset actio h'j in
 terponatur quies, rursusq' actio ulterius procedat donec forma' perfecte acquiratur no' fiet
 una actio, sed multa' quamquam forma' una sit qua' acquisita e', nam ad unitatem motus nume
 ricam requiritur praeterea unitas temporis. Quod aut' actiones, illa num' sint diversa probat
 qm' si actio qua' futura e' postea eet eadem cum priorum prior sane corrupta sit seque
 re h' id quod semel corruptum e' poee idem num' iterum redire quod per vires n'a fieri no' pot'
 h'j aut' verbis significat solutionem alterius q'. Nam quia fieri no' pot' quod semel corruptu'
 e' idem num' reddat non pot' sanitas semel amissa eadem num' recuperari. qm' v' meo qui per
 severat sanus non corrumpitur sanitas ideo sanitas h'ec eadem num' dr' perseverare duos
 h'j temporibus.

Cum aut' oes. Magis declarat qua' requiruntur ad unitatem numericam motus
 inquit igr' oem motum ee mutatione' diuisibilem, non tamen momentaneam, ac p'inde quicunq'
 motum ee continuu' qua' propter ut motus sit vnus num' opus e' ut omnes eius partes sint adinuicem
 continuatae. Unde fit vt qua' ad motus continuitatem necessaria sunt eadem ad motus unitatem
 numericam requirantur. Ad continuitatem o' motus requiritur imprimis vt sit motus vnus
 specie ita quod non stet paribus specie' desinitis, nam vt ad aliqua adinuicem continuetur
 oportet vt eorum extrema' sint vnus: quod non conuenit quibuscumq' rebus: quaedam n' sunt
 qua' non habent extrema' vt indiuisibilia, qua' quidem continuari no' pnt, alia v' sunt qua'
 habent extrema' sed quia sunt specie' diversa' continuari etiam no' pnt vt de ambulatio' &
 lineo: qm' igr' extrema' motus specie' diversorum no' pnt ee vnus idcirco q' continuari
 non pnt licet possint cohaerere, ee contigui ita vt primum no' ee vnus, sit vltimum
 no' ee alterius. Nam qz' t'p'us in quo motus sunt vnus est nec quicq' interu'ptu' idcirco
 contigui ee pnt, colligit q' ad unitatem numericam motus ee necessarium vt eiu' p' h'nt eiu' dem
 specie' h' quod subvnu' sit vnus ite' q' t'p'us: qm' v' fieri no' pot' vt aliquod mobile h'nt
 eandem h'nt p' em' moueantur motu vnus t'm' specie' p', acquirat plures num' forma' p'ro
 inde fere' fuit dicere ad unitatem numericam motus necessarium ee vt p' ex quibus i'stat
 non desinantur specie' atq' dicere necessariam ee unitatem numericam forma' qua' p' mo
 tum acquiruntur.

Praeterea motus vnus. Explicata unitate g'nerica, specifica et numerica motus, docet
 eum motum pot' h'ntu' d'm' ee vnus qui e' perfectus hoc e' quo acquisita e' tota forma'
 ad quam dirigebatur h' cuius erat acquisitio vt etiam in ceteris rebus id dr' vnum
 quod

tex

tex

quod perfectu e' et totu'. Interdum et motus imperfectus d'r unus dummodo sit conti-
 nuus, alit' et d'r motus unus qui e' aquabilis; is n' qui no' e' aquabilis minus videtur ee
 unus, itaq' motus aquabilis vni' differre s'm magis & minus quo ad v' rem vni' motu q'
 n. aquabilis e' magis unus quam is qui no' e' aquabilis, certum aut' in Summo mo-
 tu aquabilitas, aut in aquabilitate, in aquabilitate, aut interdum e' magnitudo su-
 pra quam fit motus, vt si motus bile moueatur supra rem flexuosam cuius p'. Sed
 aquabiliter obliqua sunt non nunquam v' nec spatium nec tempus, nec terminus
 ad quem e' causa in aquabilitate, sed maior, aut minor celeritas, aut tarditas, sive
 maior aut minor conuictio. Et n' motus d'r aquabilis cuius celeritas semper e' eade'
 seu equalis; is aut' d'r in aquabilis cuius celeritas non e' eadem sed magis.

tex.

Quapropter celeritas locuti colligit nonnulla: In primis tarditatem & celeritate
 nec ee' duas p'pse motuum, nec constiture diuersas species quippe cum eib' motibus etiam specie diffe-
 rentibus come'iant quo circa nec maior aut minor grauitas, nec maior, aut minor leuitas
 qua tardiorum aut celeriorum efficiunt motum differente (specie). colligit etiam motu magis o-
 bilis ea roe dici vnum quia e' continuus ee' v' minus vnum quam aquabile q' aliquid ex
 alio motu habet per mixtum ^{inter} si fiat motus circa centrum terre per lineam obliquam cuius
 non ois partes sint ex aequo oblique, sed alia magis ad centrum accedat alia minus; is motus
 erit vnus eoque e' continuus, sed non tam vnus ac si ee' equalis, nam habet per mixtum
 accessum & recessum a centro, qui sunt motus sursum & deorsum; tandem colligit motus spe-
 cie differentes non p'oe' continuari. Nam ois motus vnus & continuus fit ee' aquabilis, aut
 in aquabilis motus aut specie differentes no' p'nt vnum motum aquabilem constiture no'
 p'nt igit' continuari

A consuetudine in eadem
 re diuersis speciebus
 reperitur

Utrum ad unitatem specificam motus necesse sit, ac sufficiat
 Unitas Specifica termini ad quem **Q' Prima.**

In primis quod non sufficiat sic probat' accretio, et decretio sunt motus de simili spe-
 non t'n habent t'ros ad quos specie distinctus: q' unitas specifica horum ad quos non sufficit
 ad unitatem specificam motus, maior probat' q' accretio e' contraria decrectioni. Aliter
 etiam suadet' nam vel termini accretionis vel decrectionis sunt maior & minor qua-
 titas sub roe maioris & minoris vel sub roe quantitatis cui accidit ee' maiore vel ee'
 minorem. Non sub roe maioris & minoris quia maior & minor sunt relatio ad re-
 lationem no' e' p'pse motus vt Alex' docuit cap 2°: q' sub roe quantitatis, sed in roe
 quantitatis non differunt specie: q' t'ri ad quos accretionis & decrectionis non differunt

Q' 2° motus ab albo in palidum distinguitur specie a motu in nigro in palidum.
 e' enim

Et enim ei contrarius ut dicitur significare. *Ar. cap. 5. sed utriusque motus est huius ad quem specie.*
 9. palidum. 9. unitas specifica termini ad quem non sufficit ad unitatem specificam motuum.
 Et confirmatur Sacrad. qm. si duo illi motus s. ab albo in palidum, et a nigro in palidum
 non differunt specie sed eunt eiusdem speciei vni motui s. in speciem darentur duo motus
 contrarij quos pugnat cum *Ar. lib. 1. de calo cap. 2. dicente vni motui s. in speciem*
vnum tm ee contrarium: q. illi motus differunt specie. Sequella probat nam motus a
 palido in nigrum, et a palido in album differunt specie, cum habeant huius ad quos s. e
 differentes, sed si duobus motibus contrarij sunt duo priores: q. si duo priores sunt eius
 dem speciei vni motui s. in speciem habebit duos motus sibi contrarij. dm q. est
 duos illos priores motus ee specie diuersi. //

3. Ad unitatem specificam motuum requiritur etiam unitas specifica huius ad quem: q. no
 stat sola unitas huius ad quem. *Ant. probat. i. ex Ar. 1. phisic. cap. 2. ubi inquit motu*
specie vnum ee illum qui ex eadem specie ad idem specie pergitur. 2. quia motus s. in
 eentialem ordinem ad suos huius a quibus quemadmodum ad huius ad quos: q. ut mutatis huius
 ad quos ipsi motus variantur sic et mutatis huius a quibus. //

4. assensus aeris a centro terra ad suum locum natalem, et rursus desensus eiusdem
 aeris a concavo luna ad suum locale locum natalem sunt eundem specie huius ad quem s. con
 caui ignis: s. in sunt motus desensus s. e. 9. unitas specifica termini ad quem no sufficit
 ad unitatem specificam motuum. Minor probat qm. alter eorum e assensus et alter desensus,
 assensus aut et desensus distinguntur specie: item quia assensus aeris a suo loco ad
 concavum luna, et desensus a suo loco ad centrum terra distinguntur specie, cum sint ad
 huius specie desensus: sed si duo sunt contrarij illi duobus iam dictis: q. duo illi pri
 ores motus specie distinguntur. Consequo patet quia vni motui s. in speciem vni
 tantum motus specie contrarij e. //

5. motus lapidis ad centro terra usq. ad mediam regione aeris, et rursus motus eius
 dem a concavo luna ad eandem regione mediam aeris in qua detineatur sunt ad
 eundem specie huius ad quem. Et tm no sunt eiusdem speciei, cum alter sit natus & al
 ter sit violentus: q. unitas specifica huius ad quem non sufficit ad unitatem specificam
 motuum. //

6. si lapis & ignis ascendant per eandem rectam lineam ad concavum luna
 motus y erunt ad eundem huius ad quem: nec tm erunt eiusdem speciei cum alter sit
 natus & alter violentus: q. unitas specifica huius ad quem non sufficit ad unitatem
 specificam motus. //

7. quod v. non requiritur unitas specifica termini ad quem ad unitatem specificam
 motus probat qm. assensus ignis usq. ad concavum aeris vbi detineatur, & assensus eiusde
 ab eodem concavo aeris usq. ad concavum luna sunt ad huius desensus specie: s. tm
 sunt

Sunt motus eiusdem speciei: 9° unitas specifica tri adque no e necesse ad unitatem
 Specificam motus Min. probi quia ignis unico motu continuo mouetur a centro terra
 usq ad concavum luna: Sed partes unius motus continui non pnt specie differre ut fr
 docuit cap. 4°: 9° ascensu ignis a centro terra ad concavum aeris & rursum usq ad
 concavum luna, a concavo aeris sunt eiusdem speciei

Pro Simi q^o explicatione sciendum e unitatem motus specifica colligenda e e
 unitate specifica terminorum ad quos motus ipsi profectur ~~termini~~ cunctur saltem quoad eos qui
 bus suis motus terminant, quod no solum in motibus sed etiam in alijs pter q^o ut in potijs
 cernere e, ut n videndi potia sit una sm speciem satis e ut oia qua sub aspectu cadit
 qua voe actionem videndi terminat subeat unam rem formalem obiecti sm speciem
 licet ipsa quo ad nas suas spectata specie distinguantur etenim calor respectu aeris & medij
 est specie distinguuntur conveniunt tamen in una voe terminandi aspectu: sic igr
 res habet in motibus quantum n tri per se spectati specie distinguantur modo habeat
 unam terminandi voem sm speciem motus erit etiam unius speciei. Contra d^o est si
 per se spectati non sint specie divisi si tm habeant diversas terminandi voes sm

* id est materialiter

ut ocs mius sursum q^o sunt
 eiusdem speciei sed ocs
 terminandi diversitatis
 motus ignis et aquae

speciem motus et erunt spe differentes.
 2° loco sciendum in motibus qui ad quantitatem sunt voes terminandi ee duas
 p. q^o manus aut minus unde colliguntur dua spe accrescio, aut decrescio, nam accre-
 scio tendit in quantitatem maiorem, et decrescio in minorem. Quod vero no e intelli-
 gendum accrescionem fieri in quantitatem maiorem eo qua deperdit e calore naliq^o
 sed maiorem eo qua habebat vivens ante quam accrescere inciperet: Nec de-
 crescionem fieri in quantitatem minorem quae deperdit e sit sed minore eo quae in
 us habebat antequam decrescere inciperet, itaq cum decrescio, et accrescio dnr dua
 quoadam spe, noie accrescionis intelligenda e mutatio successiva, qua quantitas
 aliqua nova acquiritur ac promde praexistens sit maior sine aliquid praexistens
 alibiunde deperditur sine non, noie aut decrescionis ea mutatio qua quantitas praexis-
 tens sit ~~minor~~ cum hac aut committitur e deperditio alicuius partis eius quantitatis
 qua praexistebat, verbi gratia si accipiamur quantitas duorum palmorum hac aut
 maior fiat, hoc e ^{noie} aliqua quantitas ei adveniat, dicitur fieri eius accrescio quod si fiat
 quod si fiat minor ut unus palmi sine vna acquisitione quantitatis qua de novo adveniat
 nemat efficiat decrescio q^o e mutatio quaedam qua quantitas maior facta e minor, cum
 hac aut ut dicebamus committitur e deperditio seu corruptio partis: hoc aut e discrimen
 quod corruptio partis quantitatis tendit in quantitatis negatione, decrescio v m mino-
 rem quantitatem facit n ut quantitas qua ante decrescionem erat pars possit de-
 crescionem maneat futurum, ac promde ut vivens, sit minus quam antea erat. Hoc igr
 modo accipiendae sunt accrescio & decrescio cum spe, differre dnr q^o per diversas
 terminandi voes, licet n utraq ad quantitatem terminentur qua e eiusdem speciei
 in q^o.

* minor

quod res terminandi maius. Et minus specie differunt, ideo accessio spei distinguitur, idem intelligendum in intentione et remissione cuiuscumque qualitatis in spei ut in remissione et intentione albedinis et in ceteris humoribus.

In motu autem locali res terminandi sunt res naturales vel non naturales quae locis conveniunt res mobilium instrumentorum quibus effluere moventur, et gravitatis aut levitatis idcirco non naturales naturae moventur potius ad certa quadam loca quam ad alia quod illa sunt sibi naturalia. quare si motus locales spei distinguntur qui terminantur ad loca. Sabentia diversae res naturales vel non naturales, comparatio mobilium instrumentorum quibus moventur et loca quae acquiruntur in genere ubi non distinguitur specie unde fit ut motus ignis et lapidis ad concavum lunae non sint eiusdem specie. eo quod ignis fertur ad concavum lunae tanquam ad locum sibi naturalem, lapis vero tanquam ad locum sibi non naturalem. sed contra nam efficitur demum. ut motus naturalis ignis ad concavum lunae, et motus naturalis aeris ad concavum ignis non sint eiusdem specie. licet enim licet ut per se motus sit ad locum naturalem mobili alia tamen ratio naturalis cernitur in loco in quem ignis tendit, alia in eo ad quem aer movetur, quoniam quidem locus qui naturalis est igni est contra nam aeris. Et locus qui naturalis est aeri est contra ignis nam efficitur.

3° ut singula corpora simplicia vendicent sibi locos naturales locales motus spei differentes ut dicitur Aristoteli libro 1° de caelo cap. 2°. nam quod singula corpora simplicia diversa loca naturalia sibi vendicant et experimento constat, idcirco etiam dicitur motus locales sibi naturales spei differentes propter diversas res naturales quas sunt propria loca ad quae naturae feruntur efficitur potest videri ut si tres motus, scilicet deorsum, et circularis qui omnes sunt conveniunt igni, spei distingantur quoniam in hiis motibus cernitur diversa ratio naturalis, et non naturalis ex locorum quae hiis motibus acquiruntur, nam motus sursum est ad locum ignis naturalem, motus vero deorsum est ad locum igni repugnantem, et motus circularis quo movetur ad motum calidum fit in loco qui prout tali motu acquiritur necesse est naturalis nec repugnat unde fit ut primus sit igni naturalis, secundus vero lentus, scilicet aut praeter naturam.

Verum offert se hoc loco Summa dubitatio. Nam si definitio et unitas specifica in motibus localibus accipienda est a definitione et unitate motuum ad quos quo tenentur abest diversae res naturales aut non naturales pari modo in alteratione, et motu ad quantitatem idem reperietur. quapropter dicemus a definitione qua acquiruntur calor naturalis mobili differre specie ab eo qua acquiruntur calor contra nam mobilis, et accessio nem qua acquiruntur quantitas naturalis mobili differre specie ab eo qua acquiruntur quantitas non naturalis siue non accommodata naturae mobilis. quare cum haec nemo concedat nec illud etiam vult admittendum.

Quod est tamen non est parum rogamus in motu locali et in ceteris motibus ut definitio vel unitas specifica in omnibus accipiatur a definitione vel unitate specifica terminorum

motu ad quos sub roe nalis aut no nalis. Nam quae loco mouentur quantum e
 ex vi principij motui no mouentur nisi ad certa loco pro roe principij motui na
 si primum motui nalis e mouetur mobile solum ad locum sibi nalem ut ignis a
 tenuitate sursum fertur duntaxat ut ad locum sibi nalem. Si uo primum no e nalis
 sed vel contra nam mobilis vel praeter nam tum mobile mouetur tantum vel ad
 locum contra nam, aut praeter nam ut idem ignis ab impulsu sibi repugnate
 mouetur deorsum ut ad locum contra nam & ab impulsu praeter nam suum
 ut ab eo quem accepit amotu primi mobilis mouetur ab oriente in occidentem
 ut ad locum praeter nam. At v in motu ad quantitate quantum e ex vi primi
 sij effectui non mouetur mobile ad certum terminum. Hoc e ad terminum sibi nalem
 tantum, aut solum ad eum terminum qui sit normalis. Et etenim vtriusq; nutritiuo
 indifferenter producit quantitatem subio nalem vel non nalem quod idem
 in alteratione dm e cum calor ignis indifferens sit ad producendam calefactio
 nem nalem vel no nalem. //

Praeterea alterationes non dnt nales aut violenta comparatione principij
 effectui ipsi mobili intrinseci sed comparative sibi mobili. Non e igitur par
 ratio in oibus mobilibus ut accipiant suam unitatem vel definiti one ab unitate
 vel definitione eorum ad quos sub roe nalis vel no nalis. //

3o loco animaduertim e in motu locali summi quos diuersitate specifica
 ex diuersitate magnitudinis supra quam sit motus spectata sub roe rectae vel
 circularis ut Ar docuit cap. 4. (Dixit sub roe rectae vel circularis) quia nulla
 alia diuersitas magnitudinis supra quam sit motus efficit diuersitatem eentia
 lem motus non hi. Sinc colligendum e ad diuersitatem vel unitatem motui lo
 calium non sufficere diuersitatem terminum ad quos sub roe nalis aut no nalis nam
 Sac ipsa definitio propterea sumitur ex magnitudine rectae ~~vel~~ circulari quod in eo
 ut recta e vel circularis certitur nalis vel non nalis comparatioe mobilis & primum
 motui seu instrumenti quo mouetur. Et enim caelestia corpora naturaliter mouentur
 motu circulari reliqua uo nalia corpora habent nalem propensionem ad motus
 locales factos per lineam rectam. Ad motus aut factos per lineam circula rem nec
 propensionem Snt nalem nec repugnantiam ac promde in locis qui per motus locales
 eorum corporum acquiruntur ut acquirantur per lineam rectam vel circula rem
 certitur diuersa ras nalis aut no nalis comparatioe mobilium & instrumentum
 quibus loco mouentur. Ita q diuersitas Sac ex magnitudine accepta eorundem
 ut motui localium definitio accipienda sit ex definitione tri ad quem accepti
 sub roe nalis, seu no nalis.

Concl^o

H ita explicatis Sac una concl^o respondendu e ad proposita q. Ad unita
 tem, vel definitionem specificam motui requiritur, ac sufficit unitas, vel des
 definitio

definitio specifica tri ad quem saltem quoad terminandi roem. Qua quidem dicitur
 e Arist cap. 4. Suius lib. dicens unitatem ac definitioem genericam, et specifica motui
 consistere in sola tri unitate vel definitione. Præterea eodem loco asseruit oes albe
 factiones ee eiusdem speciei inter se, item oes nigrefactiones. Ex ista igitur Arist uni
 tate & definitio motui specifico accipienda e ex unitate aut definitione specifica soliq
 termini ad quem, et etiam hæc roe probari. Nam motus e progressio quadam ad hunc
 ad quem & discessus a hoc aquo: q^o motus sunt eiusdem speciei q^o tri progrediuntur
 eiusdem sunt speciei quid quid sit de his sequibus dicitur. Nec n. in definitioe motui
 vel unitate Sabenda e roe eius, aquo motus discedit, sed potius eius tri ad quem acce
 dit ut Arist cap. 4° aperte docuit. //

Restat ut argum. in his opposita diluamus. Ad 1um dicitur a^o accretione & decres
 tionem ee motus speciei definitæ, tri aut ad quos licet quo ad formam quæ acquiritur
 nõ differant (specie, in quo ad roes terminadi differre, nempe quo ad roem minoris &
 maioris, quod quidem sufficit ut motus dicantur speciei definitæ.

Dubitatio. Ad 2um supposita eorum sentia, qui affirmant colores medios ee simplices qualita
 tes speciei differentes hinc ase invicem tum a coloribus extremis, quæ probabilior cen
 setur, dicitur e medium colorem duobus modis spectari poce uno quatenus terminat motu
 quo pacto motus tendentes ad idem medium sunt eiusdem speciei: Alio quatenus e me
 dum & inia ad extrema quo pacto motus ad medium seu potius per medium denotant
 contrarij a tri extremis contrarijs in quos ultimo tendunt, quapropter motus ab albo in
 palidum, & a nigro in palidum (si modo palidum priori modo sumatur) sunt eig
 dem speciei quamquam si palidum accipiat ut medium & inia ad extrema
 contraria quodammodo sunt contraria roe s. extremorum ad quæ tendunt ut Arist cap.
 5° docet. Simpliciter loquendo, duo illi motus quatenus tendunt ad colorem palidum
 ut ad suum ultimum terminant sunt eiusdem speciei. Ad confirmatione v^o adiunctam quæ
 Sumæ solutioni aduersatur dicitur e nõ ee incommodum quod unus motus in speciem
 habeat duos sibi contrarios in proprie nec hoc Arist unquam negasse. Nam ne
 mo e qui neget in Arist sentiam colorem medium habere duos extremos sibi con
 trarios in proprie quomodo motus ab albo in palidum & a nigro in palidum qui
 sunt eiusdem speciei, habent duos illos sibi in proprie contrarios s. motum a palido
 in album & a palido in nigrum, quod v^o sint in proprie contrarij apertissimi e
 cum motus tam magis sint contrarij quam tri ad quos tendunt. Termini aut ad quos
 tendunt duo prioris motus eiusdem speciei s. palidum in proprie aduersatur albo
 & nigro ad quos tres proficiscuntur duo posteriores motus. //

Ad 3um argum. neg. e antec. & ad priorem eius probationem dicitur e Arist es
 loco non fuisse univ. in locutum de motu eiusdem speciei, quamquam n. dixerit
 motu

medij colores, tam in
 invicem, quam ab ex
 tremis spe differunt

motu specie unum eē illum quo ex eodem specie ad idem specie pergitur, no tamē
intelligendum ē. Hunc solum eē specie unum, sed etiam illum quo ad idem specie
pergitur quidquid sit de hō aq̄uo. Atq; alij profecto intelligendū ē. Ar in 7° phi
sicornum quam hoc lib. cum hoc loco de unitate motus ex insinuatū disputauerit nec
aliud docuerit requiri ad unitatem motus specificam quam unitatem specificam
termini ad quem. //

Ad alteram^o probationem eiusdem consequentis dicitur. Esi motus concedatur
habere eēntialem ordinem ad hōs aq̄ibus non tū inde colligi quod motus inter se des
tingantur per hunc terminos. Distinguitur n̄ motus in eō proprie dictis a mutatio
ne successiua per hunc aq̄uo q̄ hōs aq̄uo motus ē aliquid positiuū hōs v^o
mutationis ē hōs positiuū et aliquid negatiuū ipsi in motus inter se distingui di
sunt per hōs ad quos quemadmodum v^o ipse mutationes inter se.

Ad 4^{am} concessa maiori neg ē min. Et ad priorem eius probationem dicitur hōi
ascensus intelligatur motus rebus ad locum leuium, hōi ē descensus motus rebus
ad locum grauium ut Ar dēgnit^o de celo maiorē ē. Nam uterq; illorum
motuū fit ad locum tē dūm. Si v^o noie descensus intelligatur quāuis pendetia
versus locum inferiorem dicitur ascensum, et descensum, hunc solum differre specie
cum certetur diuersa rāo nālis aut nō nālis exp^o termini qui acquiruntur, in trijs
aut illorum duorum motuum reperiri eandem rōem nālem. Ad posterum dicitur
negandam ē ascensum aeris et hōi ad eandem lunā, et descensum a fulgore ad eandem rōem
negandam ē ascensum aeris et hōi ad eandem lunā, et descensum a fulgore ad eandem rōem

Ad 5^{am} dicitur motus illos eē specie distinctos eē q̄ ad eundem hōm ad quem motus
tenetur acceptum, non aut sumptum s̄r malis sub rōe nālis. Etenim media regio
aeris ut acquiruntur per ascensum lapidis habet rōem nō nālis ut v^o acquiruntur
descensum lapidis habet rōem nālis quatenus lapis ad eam inclinatur ut per
ipsam ad centrum terra p̄rueniat.

Ad 6^{am} similiter dicitur motus illos eē ad hōs ad quos distinctos specie in rōe
nālis, et non nālis. Nam concavum lunā ē nālis locus ignis contra nam v^o lapidis.

Ad 7^{am} hōm negandum ē duos illos terminos eē differentes spe quoad
rōem nālis qm̄ uterq; locus ē igni nālis: unus ut ē hōs vltimus ad quem tendit,
alter ut hōs non vltimus, v^o via ad vltimum terminum acquirendum.

Utrum ad unitatem numericam motus necria
sit unitas sporis numerica, mobilis et
formae, qua per motum acquiritur 2°.

Pars negatiua. Siuis questionis. Si argum^{tu} v^o offendi. Imprimis n̄ unitas
numerica sporis non v^o necria qm̄ quidem etiam si dentur simul multa num.
spora.

spora no desinet motus eē vnus num^o.

Deinde nec vnitas mobilis, nam si Socrates se loco sublimi cadens in medio itinere moriatur postea u. cadauer usque ad infimum locum perueniat altera parte motus mouebitur Socrates altera cadauer ac prout in hoc motu reperientur multa mobilia num^o desinita q̄ tamen sic motus erit vnus num^o; q̄ ad unitatem numerica motus non vr necia vnitas numerica mobilis. //

3° si virga cuius vna pars sit arida altera viridis loco ^{mouebatur} mouebatur biter num^o vno motu mobile tamen no eē vnus num^o cum vna pars ab alia spe differat vt viuens a non viuente. Ad unitatem igit motus numerica non vr necia vnitas numerica mobilis. //

4° Motus ab albo in nigrum per medium colorem eē vnus num^o motus cum sit continuus eē aut continuus quia eē vnus specie nec ulla quiete interruptus forma in qua per ipsum acquiruntur sunt num^o desinita s. nigrudo ac medius color, nec igit vnitas numerica forma vr necia ad unitatem numerica motus. //

5° idem probat qm motus ignis a centro terra ad concavum luna eē vnus num^o motus forma v. qua acquiruntur sunt num^o diuersa multa s. loca terra inquam aeris, et ipsius ignis, q̄ ad unitatem numerica motus no requiritur vnitas numerica forma.

¶ Inremo quod nec ista tria sufficiant ad unitatem numerica motus ex eo vr probari quod ad vnitas unitatem requiratur vnitas numerica motus vt Av affirmat octavo libro physicorum cap. 6 & decimo. //

¶ Hic tamen minime obstantibus Sac conel^o ad q^{um} respondebitur. Ad unitatem numerica motus requiritur ac sufficit vnitas numerica sporis mobilis ac forma qua per motum comparatur, qua hoc m^o probat. q̄ quous eorum deficiente no erit motus vnus num^o siue enim spūs interruptatur siue mobilia multa sint siue forma multa non erit vt constat vnus num^o motus, quod v^o ista sufficiant ex eo perspicuum erit quod nullus reperietur motus in quo 3^a ista reperiantur qui no sit vnus num^o. //

¶ Quare ad 2um Argumum dicitur eē ad unitatem numerica motus requiri unitate sporis numerica hoc eē necium eē vt spūs in quo motus fit no interruptatur seu ut planius dicamus vt p^o motus respondeant partibus sporis, & mutata eē quibus partes motus copulantur respondeat sporis instantibus. Itaque nulla detur pars ~~motus~~ eius sporis in quo sit motus cui no respondeant p^o motus nec vllum instas quo partes eiusdem sporis copulentur cui no respondeat aliquod mutatum eē quo partes motus connectatur qua propter negandum eē nihil ob stare motus unitatis detur simul multa num^o spora.

Ad 2um dicitur eē illum motum no eē vnus num^o ppter multitudinem mobilium sed eē duos motus contiguos quatenus no eē prioris quo Socrates mouebatur eē vltimi no eē posterioris quo mouetur cadauer.

Ad 3um neg^o eē etiam motum illum eē vnus num^o vt enim quantitas vnus partes virga qua

Conclusio

351

qua

qua unū dicitur e' nō e' continuata cum quantitate alterius partis quā auidas sed solū
contiguo ppter diuersitatem subiectorum specificam ita et motus illi ppter diuersi-
tatem mobilium nō sunt unū num' motus.

Ad 4um dicitur e' motum ab albo ad nigrum per medium colorem nō e' unū num'
motum nec continuū. Nam cum nigredo & medius color sint duae qualitates nō
solum reipsa sed etiam p se differentes fieri nō p' ut unū num' sit vniūq; acquisi-
tio sunt igr' duo motus specie desinchi & contigui si modo primum nō e' prioris
sit vltimum nō e' posterioris. Ratione in vltimi tri' qui vnus e' potest si motus
vnus quodammodo appellari.

Ad 5um dicitur e' motum ignis a loco terra usq; ad suū locū nalem nō e' simpli-
ter unū num' ppter multitudinē formarū seu locorum quae per tale motum acquirū-
tur: e' in quodam m' unū ppter vnitatem vltimi teri.

Ad postremū dicitur e' vnitatem numericā motus neciam quidem e' ad vni-
tatem numericā motus, Sicut in vniūq; tatis nō fieri mentione qm' post illi' tribus
quae Ar' necia e' dicitur semper ponitur vnitatis motus si enim tps vnus fuerit
mobile idem ac forma, motor etiam idem num' reperietur

De motuum contrarietate Cap. 5um

In hac vltima p^o s^o cap^o s^o libri explicat^{ur} quānam motus cui motus sit contra-
rius & simuliter de quate. quod igr' ardet ad motum contrarietate quinq; modis inquit
fingi potest motus e' contrariis. Primo ut dicamus eos e' contrarios qui ita sunt affecti ut huius
a quo vnus sit huius ad quem alterius quomodo se habent motus ex valetudine. 2° motus ad
valetudinem. 3° eos quoru' huius agibus proficiuntur sunt contrarij ut motus ex valetu-
dine. 4° motum ex morbo. 5° eos quoru' huius ad quos sunt contrarij ut motum ad valetudi-
nem & motum ad morbum. 6° eos qui ita sunt affecti ut huius a quo vnus sit contrarij
huius ad quem alterius ut se habent motus a valetudine. 7° motus ad morbum. 8° eos qui ex
huius contrariis in contrarios tendunt ut motum ex valetudine in morbum & motum ex
morbo in valetudinem.

tex

is igr' qui e' Docet non e' contrarij eos motus qui 4° m' fuerunt propositi
vnus nō vnus motus e' quo ex vno contrario in alterum deuenimus p' ut i' quae ex morbo
mutamur in valetudinem. Deinde excludit eos motus qui 2° loco sunt propositi
non quidem propterea quod non sint vere contrarij, sed quod non ex eis sint contrarij
appellandi, quia ex contrariis proficiuntur, sed potius quia in contraria tendunt, deniq;
cum motus de quo nunc sermo e' eo differat a ceteris mutationibus quod ab vno huius
positiuo ad alterum etiam positiuo proficiatur, docet Ar' eos motus e' praecipue co-
trarios qui ex contrariis in contraria tendunt.

tex

Quibus etiam. Docet ex mutationibus quae sunt ad huius quibus nihil e'
contrariū

contrarium illam ee' alteri contrariam qua proficiscitur ex hro in que altera tendit: unde fit ut generatio substantialis contraria corruptioni qm' hominis corruptio fit ex hro in no' hominem generatio v' a no' homine ad homine

Hic v^o motus. Eandem docet motus qui sunt ab extremis ad mediu' ut ab albo in fuscum, & a nigro in fuscum numerandos ee' quodammodo inter contrarios eo quod medium comparatione vnius extremi subit roem alterius, Qu' n' ab albo itur in fuscum habet fuscum roem nigri, qn' v' a nigro itur in fuscum habet fuscum roem albi.

text.

De quetum contrarietate Cap. sextum.

In bus paribus hoc cap. continetur qua quies hinc quieti, & cui motui contraria sit id v' tribus assertionibus explicari pot.

1^a Concl^o. ois motus contrarius quieti non illi qua sub hro ad quem e', sed illi qua e' sub hro a quo: ut motus sursum contrarius e' quieti, qua e' in loco deorsum, & motus calefactionis contrarius e' quieti qua e' sub frigiditate. Note contrariorum intellige in hac assertionem proutue opposita.

1^a Concl^o

2^a Concl^o. Quies in hris a quibus contrariis sunt etiam contraria, hinc opposita interse, ut quies in morbo, et quies in sanitate

2^a Concl^o

3^a Concl^o. Quies sub hro ad quem e' contraria motui qui ad eundem hrum proficiscitur nam motus e' profectio in quietem sub hro ad quem: dum n' quisquam curatur acquirere do aliam atq' aliam sanitatis partem acquirit simul quietem sub alia & alia parte sanitatis. Quare cum contrarium vnum no' sit acquisitio alterius no' erit quies sub hro ad quem contraria motui tendenti in eundem hrum ad quem

3^a Concl^o

Quibus aut. In 2^a p^o docet h' qua' immobilitas, cui immobilitati contraria sit, pro cuius rei intelligentia adverte hinc cessationem motus ut de eo habetur in locis appellare quietem: Cessationem v' mutationis ut a motu desinquitur vocare immobilitatem seu mutationis vacuitatem: Docet q' immobilitates in hris a quibus contrariis contrarias ee' interse ut immobilitatem in ente & immobilitatem in non ente.

text

Dubitauerit aut. In p^o hinc hinc cap. p^o excitat h' tres dubitationes easq' soluit ut videre e' in contextu ad hinc demiq' cap. colligit motum magis ee' motui contrarium quam quieti. Nam mobile dum mouetur par hinc e' in hro a quo, partem in hro ad quem, & ex conseq. quomodo ad huc quiescit sub hro a quo. Duo v' motus contrarij nullo m^o permiscuntur.

text

